

Виходить у Львові
що дня (крім неділь і
гр. кат. свят) о 5-їй
годині по полудні.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

Письма приймаються
лиш франковані.

Рукописи
звертаються лише на
окреме жадання і за зло-
женем оплати поштової.

Рекламації
незащептані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської”.

Вісти політичні.

До ситуації. — Авдіенція Кошути у Цісаря. — Заява п. міністра судівництва в бюджетовій комісії.

Вчераший день принес розвязане критичної ситуації парламентарної у Відні. Перед полуднем п. Президент міністрів бар. Бек відбув конференції як з Чехами так і з Німцями. Послам німецьким предложив до оцінки заяву, яку зложив на пополудневім засіданню бюджетової комісії, і виступив з предложением, аби аж до хвили внесення язикового закона настало перемире. Німці прихилилися до того предложenia. Що до становища міністра судівництва то Wiener Allg. Ztg. приносить вість, що его уступлене есть сподіване. — На вчерашийм засіданю ческих сторонництв, присвяченім заяви бар. Бека, постановлено ту заяву приймити до відомості і на нинішній засіданю комісії голосувати за бюджетом міністерства судівництва. Вправді з поодиноких сторін, між іншими з молодоческої, виринула гадка, аби Чехи під час голосування вийшли, або голосували по частині проти бюджету, але спротивився тому посол Масталька і міністер Прашек. Особливо той по-

слідний заявив рішучо, що полішає ся можливість перейти до опозиції або бути даліше в більшості. Супротив тог заяві утихи попредні предложення. — Руский клуб вибрав вчера на ново председателем пос. Романчука, першим его заступником пос. Василька, а другим пос. Цеглинського. До парламентарної комісії крім президії увійшли посли: др. Кость Левицький, др. Бачинський і др. Петрушевич. Нині, як доносять телеграми, мають Русини на першім засіданю поставити три наглячі внесення.

До угорського бюро кореспонденційного доносять з Відня: Цісар приймив вчера перед полуднем міністра Кошути в Шенброні на окремій авдіенції, котра тривала годину і чверть. По авдіенції удався Кошут до палати угорського міністерства. Кошут заявив, що застав Монарха в найліпшім здоровлю і настрою. На авдіенції по рефераті о подрібних справах порушив Кошут справу загального положення політичного і теперішні справи політичні. Монарх, котрий приймив міністра дуже ласково, виявляв велике заняте всіми порушеними справами. — Кошут відвідав вчера міністра війні ген. Шенайха, аби ему подякувати за гратаційну телеграму, яку той вислав з нагоди відзначення Кошути. Відтак відбув коротку конференцію з міністром справ заграницьких бар.

Еренталем і о год. 5 по полудни від'їхав назад до Будапешту. — Вчераший авдіенції Кошути у Цісаря приписують велике політичне значення, а головно для того, що Цісар розмавляє з ним не лише о справах належачих до міністерства торговлі, але й о загальній ситуації.

Зміст промови, яку виголосив п. Міністер судівництва в бюджетовій комісії, був слідучий: Бесідник заявив, що старає ся по змозі заспокоїти потреби всіх народів. Що-до спору язикового в Хебі, то п. Міністер відправив зроблені ему закиди, бо міністерство справедливости не може впливати в усіх випадках. Дальше п. Міністер виказував політичні і економічні шкоди, випливаючі з язикового спору, та підносиав необхідність створити норми, котрі були би можливі до приняття для обох сторін та покінчили безнастаними спори докладним постановленем про уживання краєвих язиків. Просторий, ясний язиковий закон, се єдина дорога до осягнення діяльності і рівномірної практики, до охорони діяльності судів перед політичними впливами. З тих самих причин необхідно законом управляти внутрішні урядову мову. Пояснивши порушену п. Гломбінським справу уживання помічних рефератів в найвищім трибуналі, п. Міністер відповідав на піднесені в часі дискусії жалоби щодо відносин в судів-

7)

СТРАШНИЙ ДЕНЬ.

(З російского — К. Станюковича).

(Конець).

— Мені здається, що там безпечно... Нема там підводних скал? — додав, показуючи перемерзлою, червоною як сире мясо рукою на залив, що врізався в долину.

— Не повинні би бути.
— А як глибоко при березі?
— Після карти двацять стп.
— Дуже добре. При слабшім вітрі ми в одній хвилі будемо там...

— Коби лиш при такій бури не поломилися щогли — замітив перший офіцієр.
— Що тепер о тім говорити? — відповів капітан і крикнув, підносячи голову, крізь тубу:
— Скорше, скорше, хлопці!

Але хлопці, що вже колисалися на вітрилових жердях і ногами держалися їх, мовби сиділи на конях, самі без того напінені в надії на ратунок спішилися з усіх сил, аби розпустити вітрила і прикріпити їх поміж скаженою бурі, що грозила скинути їх кождою хвилі в море або на поклад.

Притискаючись тісно до лінов, держалися їх кріпко одною рукою, а другою вільною робили свою дуже тяжку роботу при студені заверусі. Мусіли зубами держати ся парусини,

поздирали собі нігти до крові. Остаточно по яких вісімох мінутах, коли корабель так близько підплів до скал, що можна їх було бачити між клекотаю водою голим оком, вітрила розчинено і „Яструб“ як слухняний кінь на поводах кинувся напротив вітру. Нахиляючись сильно на правий бік, здергався в своєм розгоні до берега, полішив на боці гребень вистаючих скал і оминув їх.

Всі перехрестилися. Надія на ратунок засьвітила в очах всіх; лодкар Єгор Мигрич ганьбив і кричав як звичайно, бо задна лініва від долішнього вітрила не була добре припущенна, та глядів безнастансно з непокоєм в гору на подаючі ся під вітром щогли.

— Спасайте ваш хронометр, Лаврентій Іванович! — сказав капітан, коли корабель був вже близько берега — будемо мати сильний удар, коли корабель запоре в землю.

Старий керманич поспішив спасти свій хронометр і прочі інструменти.

Корабель летів як птах під напором вітру просто до берега.

Мертві тишина заволоділа на покладі.

— Держкіться кріпко, хлопці! — кричав капітан весело, учепивши ся сам поруч.

— Стягнути трохи середні вітрила і даліше переднє!

Вітрила запелестіли і „Яструб“ понісся на міліну заливу при березі, запоровшись глибоко підмінами сподом в мягкі пісковате дно.

Всі як один муж відкрили мимохіть голови.

VI.

— Дякую вам, діти, ви добре працювали! — сказав капітан, ідучи посеред моряків.
— Після приказу, пане капітане! — відповіли весело моряки.

— До віку будемо за вас Господа благати! — далися чуті голоси.

Капітан приказав кожному з моряків видати по дві чарки горівки і сейчас зварити для них що теплого. Відтак зійшов з першим офіцієром на долину у спід корабля, аби оглянути ушкодження. Великих шкід не було і на споді майже не було води. Лише кухня корабельна була ушкоджена при ударі і машина трохи пересунула ся зного ложа.

— Добрий той „Яструб“, сильний корабель, Ніколаю Ніколаєвичу!

— Знаменитий корабель — відповів перший офіцієр віжно.

— Дайте нині людям відпочити; ми тут дуже добре стоямо... Буря не досягне нас тут — говорив капітан — а від завтра почнемо поволи здоймати набір. З кораблем присунемо ся ще близьше берега, аби безпечніше і ліпше перевезувати перед кригою.

— Як прикажете! — сказав перший офіцієр.
— Маємо досить поживи до весни?

— На шість місяців.

— Отже будемо могли знаменито перевезувати в тій дірі — замітив капітан і вийшов з машинового передпілля.

Веселі, щасливі і дуже голодні та перевезлі зійшли офіцери до своєї каюти на до-

ництві поодиноких країв. Перш усього відповідав п. Міністер на закиди пос. Романчука.

Закид п. Романчука про те, що галицькі суди тенденційно переслідують руских хлопів, котрі цілими милями мусять ходити до суду, не може дотикати міністерство справедливості, а тілько властив, котра внесла донесення, бо суди можуть виступити що-яко коли дістануть донесення інших властив. Слова п. Романчука що до розпорядження, виданого президиєю вищого суду краєвого у Львові в справі скорого полагоджування карних справ, стоячих в звязку з рухом за виборчою реформою, п. Міністер мусить доповнити в тім напрямі, що в оригіналі того розпорядження сказано, що: „начальник повинен не тілько цільнувати над скорим, а й правильним і відповідаючим законам полагоджевем даної карної справи“. Вже з того показує ся безосновність підозріння одностороннього впливання з боку вищого суду краєвого на територичне полагоджене таких справ карних. Президент суду краєвого вищого сам заявив, що сповнене обовязку нагляду видавало ся ему при пануючім в краю заворушенню тим конечнішим, що національному і політичному напруженю, на жаль, дало ся захопити також кількох урядників судейських, котрі після дневникарських донесень брали діяльну участь у виборчих зборах. Тверджене, що той обіжник спричинив численні судові доходження і кілька ярких увязнень, позбавлене всіх фактичних підстав, які можна би доказати.

Що до непошановання прав рускої мови у всіх галицьких судах наводить п. міністер, що в р. 1901 році президія вищого суду краєвого у Львові сконстатувала, що в усіх судах всіх Галичини полагоджують рускі подання в рускій мові, та що нема ніякого сумніву, що крім кількох схильень сконстатованих в 1901 році стан справи взагалі не змінив ся на шкоду рускої мови та що президія вищого суду краєвого старає ся, щоби права рускої мови в підчинених їй судах були бережені. Жалоби на замалу скількість судів Русинів у відношенню до людності єсть тому неоправдані, що польські і рускі суді в більшій часті галицьких судів різміщені майже рівномірно. Коли в котрих судах переважають суді польської народності, то сю появу треба звести до того,

що при обсаджуваню судейських посад в першій міріувзглядовано кваліфікації і рангу компетентів, а не їх національність. Переходячи до справи судівництва карного, п. міністер заявив, що старає ся, щоби при великих карних трибуналах були все добре сили в карнім праві. Що до покутних писарів, то їх найліпше можна поборювати, коли не приймає ся їх подань судових. Обговорюючи квестію креования нових судів в Галичині і Буковині п. міністер заявляє, що тому стоїть головно на перешкоді справа судових будинків. Вищий суд краєвий на Буковині не мав би задля дрібного простору краю відповідної скількості праці. До справи поліпшення матеріального положення судів і адвокатів п. міністер відноситься як найбільше прихильно. Вказує на те, що матеріальне положення помічного персоналю також поліпшилось. Новий карний закон підданий нарадам спеціальної анкети та єсть надія, що в недовгім часі буде можна внести проект, відповідаючий новітнім вимогам. Справа реорганізації уряду судейського не може бути полагоджена без докладних студій. Вкінці п. міністер запевнив, що міністерство справедливості не поводить ся чимось іншим, як тілько взглядами на справедливість, на потреби людності і на добро загалу, а рівночасно має горяче зрозуміння для всіх бажань, які ему предкладають.

Н О В И Н К И.

Львів, дня 2-го цвітня 1908.

— Матура в середніх школах. Устя іспити зрілості відбудуться сего року в слідуючих реченнях: А) в гімназіях державних: в місяци червня: в Бережанах 25, в Бродах 9, в Бучачі 5, в Дрогобичі 19, в Золочеві 22, в Коломиї (польська 25 мая, (руска) 5 червня, у Львові (руска) 21 мая; в Новім Санчи (головна) 22 мая, (філія) 22 мая, в Перешибі (польська) 1 червня, (польська) 21 мая, в Ряшеві I 22 мая, II 2 червня, в Самборі 25 червня, в Синоді 25 мая; в Станиславові I польська 5 червня, II польська 11 червня, в Стрию 9 червня, в Тернополі (польська головна) 1 червня, (філія) 21 мая, (руска) 21 мая, в Ярославі 9 червня, — Б) в приватній жіночій гімназії

лину і приказали подати собі як найскоріше горівки і якої іди; і після веліли напалити. Про обід не було поки що думати. Всё, що від рана було приготовлене, пропало в знищенні кухні.

</div

шупасом зі Стрия висланий звідтам стражник. — В реальності п. Зінкевича за Янівською рогачкою розбили злодії кузьню і вкрали крім знарядів ковальських чотири индики. Загальна шкода виносить 100 кор. — До магазину Естепи Раверової при ул. Жерельній ч. 33 добулися соноги злодії і вкрали всілякі знаряді будівельні вартості 300 кор. — Футро з каагурів, покрите чорним сукном з ковніром з кримських баранків, відобрano вчера на ул. Соночній Войтіхові Мазурчакові, зарібникози з Рісни польської. Мазурчак казав, що знайшов футро на ул. Замарстинівській. — Вчера арештовано за стрійською рогачкою ватагу циганів, зложену з 7 осіб і відставлено на інспекцію поліції. Комісар діжурний увільнив їх, переконавшись, що они приїхали лише за орудками. — В катедрі в Триесті напав вчера якийсь божевільний чоловік на 24-літнього катехита о. Мартіца з Капо д'Істрія і зранив його небезпечно ножем, при чому крикнув: „То месьє за наслідника престола Рудольфа!“ Божевільного арештовано без опору. — В Болехові утопився 6-літній синок смеритованого магазинера Тара, ловлячи рибу в млинівці. — Юліана Бекеша, котрий перед кількома днями втік з Кульпаркова, арештовано в Бурштиці і відставлено до тамошнього суду. — Цукор подорожів об сотиків на кільограмі, мабуть для того, що правительство зменшило фабрикантаам податок і они хотять тепер на два боки користати.

— Нова сорта золота. Всілякі золоті вироби, як звістно, не можуть бути з самого чистого золота, бо оно було би за мягкое — нута й остаточно за дороге; для того домішують до него ще потрохи міди. Щоби однак не було надумати, щоби не продавано виробів, в котрих дуже мало золота, за справедливі золоті, то закон постановляє, що до золота може бути домішана лише така скількість міди а всі золоті вироби мусуть бути предкладані урядові значковому (пунцовому), котрий вибиває на них відповідно до скількості золота значки. Досі були дозволені лише чотири сорти золота: найліпша сорта, в котрій на 1000 частий єсть 920 частий золота (проче мідь); друга сорта має 840, третя 750, а четверта 580 частий золота. Отже ся послідна сорта золота єсть мало що вже не пів на пів мішаниною золота і міди. Таку мішанину золота, в котрій було менше як 580 тисячних частий золота, не треба було цунцувати а з сего користали деякі промисловці і продавали за золоті вироби такі, в котрих було дуже мало золота, може 300 або 200 або навіть і ще менше тисячних частий золота. Таку мішанину називали они „новим золотом“ і туманили публіку а золотарам, що виробляють лішні золоті річи, робили велику конкуренцію. Отже в головнім уряді значковим у Відні відбувалися тамтого тижня конференції, в котрих брали участь крім заступників правительства, товариства золотарів і товариства золотарських робітників ще і референт для справи значковання в комісії бюджетовій пос. Малік і пос. Айншпінер, на котрих ухвалено завести нову, п'яту, сорт золоту, котра має бути також урядово цунцювана. — Ся нова сорта має містити в собі 250 тисячних частий золота (а проче мідь), але назви єї поки що ще не установлено.

— Кілько міліонів іде з димом. Після оголошеної сими днями урядової статистики принес монополь тютюновий у Франції в последнім році 377 міліонів франків або 6 міліонів більше як попереднього року. Продано $2\frac{1}{2}$ міліона кільограмів цигар, майже таку саму скількість папіросів і $28\frac{1}{2}$ міліона кільограмів тоненсько краяного тютюну — всого разом $33\frac{1}{2}$ міліонів кільограмів. Табачники у Франції винювали за один рік 5 міліонів кільограмів табаків, а з того виходить, що на вичка вживання табаків єсть ще далі більше розширене, як то загально припускаю. Наконець і любителі „мачки“ погрізли більше як міліон кільограмів тютюну. Найбільше любите лів знаходять папіроси а скількість проданих папіросів збільшується з дня на день. Продаж папіросів в 1872 р. принесла ледви міліон франків, а вже в 1882 дала 17 міліонів і через кілька літ удержала ся на тій самій висоті; в последнім же році дала не менше лише 72 міліонів франків. Із сего можна мати хиба най-

лішне поняття, які то суми пускають люди з димом. Так само збільшила ся значно в послідніх трох роках продаж табаків. Зато зменшила ся трохи продаж цигар, іменно ж дешевих, краяного тютюну і тютюну в скрутликах до жутя. Пересічний з'їжжот тютюну в Франції в минувшім році розділяє ся так, що майже якраз один кільограм а то 872 грамів тютюну до курення і жутя і 122 грамів табаків припадає на голову. Взагалі минає ся у Франції на уживок тютюну майже пів міліарда франків, точно 493,457.090 франків, значить ся 12·66 франків на голову всого населення. З тією суми одержує держава 92 процент або 11·66 франків від голови.

† Померли: Адам Мриглоцкий, емеритований учитель, уникотв ся в Куликіві для 27 марта в 70 році життя. — Софія з Висоцких Гульова, жена ад'юнкта судового в Болехові, померла у Львові в 24 році життя; — Марія Мартиняк, уч. школи промисл., помер у Львові для 31 марта в 21 році життя. — Михайло Ортильський, господар в Оргинчах самбірського повіту, помер для 24 с. м. в 80 р. життя. — Др. Александер Дворський, адвокат, довголітній бурмістр міста Перешибля і посол на Сойм, помер в Перешибля в 89 р. життя. — Ігнатій Матковський, ем. радник рахуак краев. Дирекції скарбу, помер у Львові в 80 р. життя.

— Знає і не знає.

— Чого так вігаєш? — кричить Івась до Максима, коли великий пес на обійтю наївав на них обох. — Хиба не знаєш, що пси, котрі гавкають, то не кусають?

— Знаю — відповів Максим — але не знаю, чи той пес о тім знає.

Т е л е г р а м и.

Атини 2 цвітня. З Монастиря доносять: Викрито тут заговор болгарського комітету маючого на цілі убиття грецького консула і персоналу консульяту.

Франкфурт 2 цвітня. До „Frankfurter Ztg.“ доносять з Мадриду, що там в державній касі депозитові викрито спроневірене на великі розміри. Зачувати, що школа виносить кільканайзять міліонів. Виновник спроневірення, один з високих урядників, втік.

Петербург 2 цвітня. З розпорядження міністра справ внутрішніх наказано замкнене жідівського товариства „Територіялістів“ зі всіма відділами. Осідок того товариства єсть у Варшаві а відділи у всіх більших містах в Росії.

Петербург 2 цвітня. Арештован терористів триває дальше, бо, як здає ся, викрито широко розгалужену організацію заговірників. Арештован лікаря Френкеля, котрий був, як кажуть, одним з проводирів революційної організації військової. Його відставлено до петропавловської кріпости.

Петербург 2 цвітня. Справу конфлікту предсідателя підкомісії для реформи судової, Димши, з директором департаменту поліції Трусевичем, ще не залагоджено. Члени тої підкомісії всі разом заявили, що солідаризуються з Димшою. В кульоарах посли гратулували Димши виступлення в обороні поваги комісії. Хомяков відзвіває ся з признанням о поступованию Димши. Після погляду вбору сенаторів цілий конфлікт може бути залагоджений, коли Трусевич перепросить Димшу.

Париж 2 цвітня. Мимо того, що урядово досі не потверджено вісти о намірі подорожі президента Франції, Фалієра до Росії, в кугах політичник уважають ту подорож за дуже імовірну і думають, що Фалієр поїде до Росії в другій половині липня с. р. Вертаючи з Росії, відвідає Фалієр двори в Штокгольмі, Копенгагені і Християнії.

Париж 2 цвітня. „Echo de Paris“ доносить, що президент Фалієр під час своєї подорожі до Штокгольму поїде й до Петербурга.

Курс львівський.

Дня 1-го цвітня 1908		Платить	Жадають
		К с	К с
I. Акції за штуку.			
Банку гіпот. гал. по 200 зр.	567	574	—
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	90	100	—
Зелів. Львів-Чернів.-Яси	569	573	—
Акції фабр. Липинського в Сяноку.	350	400	—
II. Листи заставні за 100 зр.			
Банку гіпот. 5% преміюв.	110·50	111·20	—
Банку гіпот 4 $\frac{1}{2}\%$	99·20	100	—
4 $\frac{1}{2}\%$ листи застав. Банку краев. .	100·20	100·90	—
4% листи застав. Банку краев. .	94·80	95·50	—
Листи застав. Тов. кред. 4%	97·50	—	—
” ” 4% льос. в 41 $\frac{1}{2}$ літ.	97·50	—	—
” ” 4% льос. в 56 літ.	94·40	95·10	—
III. Обліги за 100 зр.			
Пропінанійні гал.	98·10	98·80	—
Обліги ком. Банку кр. 5% П. ем.	—	—	—
” ” 4 $\frac{1}{2}\%$	100	100·70	—
Зелів. льокаль. ” 4% по 200 кор.	94·50	95·20	—
Позичка краев. в 1873 р. по 6%	—	—	—
” ” 4% по 200 кор.	96·20	96·90	—
” ” м. Львова 4% по 200 кор.	94·30	95	—
IV. Льоси.			
Міста Кракова	114	124	—
Австрійскі черв. хреста	51	55	—
Угорскі черв. хреста	28·40	30·40	—
Італіань. черв. хр. 25 фр.	—	—	—
Архік. Рудольфа 20 кор.	68	72	—
Базиліка 10 кор.	21·20	23·20	—
Joszif 4 кор.	8·25	9·50	—
Сербські табакові 10 фр.	9·50	11	—
V. Монети.			
Дукат цісарський	11·32	11·40	—
Рубель паперовий	2·51	2·53	—
100 марок німецьких	117·40	118·10	—
Доляр американський	4·80	5	—

— Що можна отримати слідуючі річники —

„ДОБРИХ РАД“

Річн.: 1 (бр. 2 ч.)		2		3		4		5		6
Кор.: 1		1·50		1·50		1·50		1		1
Річн.: 1 (бр. 2 ч.)		12 ч. з 7, 8, 9,		10		12				
Кор.: 1				1		1·50		1		1

Всі річники разом за 10 кор. „Добри Ради“ містять в собі сотки практичних рад для кожного, отже гріш верне ся в десятеро, хто лише з одної двох скористає.

Адреса: І. Данилевич, Стрілецький Кут, Буковина.

— **РУСНІ ДИКТАТИ** для народних шкіл і до приватної науки. На підставі правописних правил владив і методичними вказівками доповнів Йосиф Танчаковський, учитель школи ім. Шашкевича у Львові. Ціна примірника 70 сотиків. „Диктати“ можна дістати майже у всіх книгарнях у Львові, в книгарнях в Бережанах, Коломиї, Перешибля, Н. Санчи, Станиславові, Тернополі і в Чернівцях, а також у автора, котрий висилає „Диктати“ під опаскою (5 сотиків). Рада школи краєва рішила зачислити новисьчу книжку до книжок, що надаються ся до бібліотек шкільних як підручник для учителів народних шкіл.

За редакцію відповідає: Адам Краховецький.

Головна агенція дневників ст. Соколовського

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,
принимає пренумерату і оголошення до всіх днев-
ників красних і заграницьких.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може
принимати оголошення виключно лише ся агенція.

■ Найдешевше можна купити лише ■

В А В К Й І Й Н І Й Г а л и

Пасаж Миколаїча

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,
старинності і все можливе до домового уладження.

===== Порозуміння з провінцією писемно. =====

Вступ вільний цілий день.